

vate Skole, hidtil har været tilfaldet, at det at oprette Fri-skoler har været betragtet som noget dabelværdigt, som noget, der burde straffes, naar Beboerne satte deres Børn i private Skoler. Det tror jeg er ganske uhemlet, det er en Betragtning, som ikke passer paa nogen Egn af Landet. Men jeg tror ogsaa, at det er en Betragtning, som ikke kan modsiges, at naar man vil have sine Børn underviste paa en særegen Maade, efter sin egen Anskuelse, enten i religiøs eller politisk Henseende, saa maa man selv bekoste Undervisningen, og man kan ikke forlange, at Staten skal støtte den Undervisning, fordi de paagældende Forældre der sætte deres Børn i saadanne Fri-skoler, tillige maa yde de Bidrag, enhver Statsborger maa yde til de Formaal, som Staten tager sig af. Forholdene i Kjøbenhavn ligge mig jo særlig nær, og det vil dog sikkert ikke af nogen, der kender Forholdene her inde i Byen, kunne paastaas, at den Omstændighed, at man lader sine Børn undervise i private Skoler her i Byen i Stedet for at sende dem i de offentlige Skoler, betragtes som noget dabelværdigt, og jeg antager, at Forholdene i saa Henseende ville stille sig nogenlunde paa samme Maade ude paa Landet.

Ved Vædringsforslaget under Nr. 2 har det ærede Udvalg foreslaet, at §§ 2—7 skulle udgaa, altsaa særlig tage Afstand fra Folketingets Forslag om en ny Mulkteringsmaade. Paa samme Maade har jo Udvalgets Flertal under Nr. 7 foreslaet, at Folketingets Bestemmelser om de ny Skolekommissioner skulle udgaa. Jeg nævner disse to Forhold i Forbindelse med hinanden, fordi jeg, som bekendt, paa disse to Omraader har stillet mig saaledes nede i det andet Ting, at skont det ifølge det oprindelige Regeringsforslag jo ikke var min Tanke, at der paa disse Omraader var Grund til eller Udset til, at en Reform af de Mangler, der kunde findes, vilde lade sig gennemføre, saa vilde jeg dog under Forudsætning af, at ogsaa dette Ting skulde kunne slutte sig til en Reform, ikke nægte min Medvirking i saa Henseende. Jeg har derfor baade med Hensyn til Mulkteringsspørgsmaalet og med Hensyn til Spørgsmaalet om Oprettelsen af særlige ny Skolekommissioner stillet selvstændige Forslag, men hvis det nu skulde vise sig, at dette høje Ting paa begge disse Omraader ikke finder Tiden kommen til at foretage nogen Reform, har jeg ingen særlig Grund til her at stille mig paa Folketingets Side hverken med Hensyn til Mulkteringen, hvor min Opfattelse af den Maade, hvorpaa denne Reform skulde foregaa, maaste ligge

Folketingets nogenlunde nær, eller endnu mindre med Hensyn til Skolekommissionerne, som jeg i den Form, hvori Folketinget har vedtaget dem, paa ingen Maade har kunnet tiltræde. Jeg skal altsaa med Hensyn til disse to Vædringsforslag, Nr. 2 og 7, udtale min Tilslutning til Udvalgsflertallets Forslag.

Under Nr. 1 har Udvalgets Flertal stillet et selvstændigt Forslag om en Vædring i Lovforslagets § 1, som jeg kan tiltræde.

Forslaget under Nr. 3, hvorefter der skal udkræves et Tidsrum af 3 Aar, forinden der tages endelig Bestemmelse om Indskrænkning af Børneantallet i Klasserne, altsaa, at Indskrænkningen først kan forlanges efter 3 Aars Forløb, naar Antallet har vist sig at overskride Maksimum, maa jeg ganske vist beklage, at Udvalgets Flertal har set sig nødsaget til at stille, fordi det selvfølgelig betegner en Begrænsning af det Formaal, som Lovforslaget oprindeligt har haft, og i sine Virkninger vil medføre, at Børneantallet ikke vil synke saa meget, at der ikke vil blive oprettet saa mange ny Skoler og ikke blive antaget saa mange ny Lærerekræfter, som Regeringsforslaget gif ud fra, og som Folketingets Forslag vilde medføre. Jeg kan forstaa, om Landstinget fra et økonomisk Synspunkt vilde sige, at det efter Kommunernes økonomiske Status kunde forsvares at gaa videre end dertil, men for saa vidt Ordføreren ved Motivering af Forslaget udtalte, at man maatte undgaa, at en tilfældig Forøgelse af Beboernes Antal i en enkelt Egn skulde medføre Forøgelse af Lærerekræfterne til Skolen, vil jeg dog dertil sige, at efter Lovforslagets § 15, 2det Stykke, er der jo tillagt Ministeriet en Bemyndigelse til at dispensere bl. a. fra Bestemmelser i § 9, som angaar Børneantallet, og man maatte da forudsætte, at Ministeriet vil benytte sin Dispensationsret i saadanne Tilfælde, hvor et forøget Børneantal beror paa tilfældige Omstændigheder. Jeg skal derfor henstille, hvorvidt dette Vædringsforslag skal fastholdes af økonomiske Grunde. Af økonomiske Grunde kan jeg, som sagt, acceptere det, men ikke i Henhold til den Betragtning, at et Tidsrum af 2 Aar vil være utilstrækkeligt til at skabe en Garanti for, at der vil være en blivende Forøgelse af Børneantallet i en Skole.

De Forslag, som Udvalgets Flertal har stillet under Nr. 8 og 9 angaaende Kaldelsesmaaden, betragter jeg ogsaa som Mæglingsforslag for at søge en Middelvej mellem det, Regeringen har opstillet, og det, som Folketinget har opstillet i sit Forslag, og